

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmentelen levelek nem fo-
gadtnak el.
Kéziratok nem adtnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyilvántér-
és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitsor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyilvántér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezél-szerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Vég szó.

Gymnasiumunk pár hónappal ezelőtt egy egész szárnyépülettel bővített ki, ma disze a városnak, s azoknak kik emelték, méltó büszkesége. Az új tanévet minden kérdéskör lármája nélkül már abban nyitottuk meg, s gyönyörű termeibe oly számmal sereglett össze a tanuló ifjuság, a milyen számmal azelőtt még soha.

De alig néhány nap múlva az egyenesen hoz-zánk intézett sorokban megdöbbenve olvastuk betűröl-betűre, hogy „a ház ég felettünk!“ — Ki gyújtotta meg? — Két kegyelemből befogadott, haladatlan tanuló! — S ki okozza a nagy veszedelmet? — A tanári kar, mely azokat befogadta.

Azonban mialatt a vészkiáltás messze elballasztzik, a tanári kar alaptalan megdöbbenéséből felocsudva, a legéberebb figyelem mellett ugyan, ismét nyugodtan folytatja s végzi mindennapi teendőit.

Mennyiben sértette meg a rimaszombati egyesült protestans főgymnasium tanári kara az iskolai törvényeket, midőn nem a véglegesen kizáróttak, csak a pozsonyi lyceumból eltávolítottak közül két tanuló befogadott; azt tanintézetünk közvetlen hatósága majd megítéli, sőt eljárásunkban irányt adhatott azon körülmény is, hogy már egy alkalommal épen egyházi főhatóságunk utasítása folytán vettünk be egy, hasonló vétség miatt, Pozsonyból eltávolított növendéket. — Hibásan látott-e a tanári kar, mint „az állam rimaszombati szeme“, nem követett-e el, ha tévedésből is, politikai vétséget? Itélje meg az állam. Megrontja-e a két ide menekült tanuló a legéberebb figyelem mellett is a tanári kar gondjaira bízott növendékek hazafias érzületét, és mennyiben? a közeljövő fogja megmutatni, a felelősséget érte magunkra vállaljuk; de használt-e tanintézetünknek a meg-megújuló vészkiáltás? azt ítélje meg maga az elfogulatlan közönség.

Azon hazafias szellem, mely Rimaszombatban s a rimaszombati gymnasium ifjuságának kebelében val-lás és nyelvkülönbség nélkül édes otthon talált, nagy-on ingatag talajt választott volna működési terület,

ha azt e két megtört ifju is megváltoztathatná, avagy vele szembe csak állást foglalni is merészelne.

Csalhatatlanok nem vagyunk, hibázhatott a tanári kar, legalább abban, hogy a támadások lehetőségét előre be nem látta, s ki nem kerülte, de hibázhatott talán még az „állam pozsonyi szeme“ is, én ugyan nem mernék ilyesmit kimondani, de Zsilinszky M. orsz. képviselő ur azt sem tartja épen lehetetlennek, legalább „nemzetiségi kérdés az ev. egyházban és iskolában“ című, kimélő figyelemmel, de beható tárgy-ismerettel irt s alább*) jegy alatt közölt cikkéből azt lehet gyanítani. — Méltó elolvasni!

Mi végre az államsegélyt illeti, annak a Pozsonyból jött két tanulóhoz szerintem semmi köze. Maga az államsegély sem új irányt nem tűzött ki, sem új kötelességeket nem szabott elénk, hivatalos eljárásuk

*) Nemzetiségi kérdés az ev. egyházban és iskolában.

Pozsonyban a múlt hónap folyamán oly nevezetes vizsgálat folyt le, mely nemcsak Magyarországon kellett sensációt, hanem a külföld figyelmét is magára vonta. —

Minden tiszteletem mellett, melylyel a nehéz helyzetbe jutott tan-ferfiak iránt viseltetem, magára az ítéletre, illetőleg annak indokolására nézve azt kell mondanom, hogy túl lőtt a ezélen.

En az egész indokolásban egy megijedt bíróság lelki állapotának nyilatkozatát látom. A „Pozsonyvidéki lap“ oly erősen huzta meg a vész-harangot, s arra oly erős visszhang támadt nem y más lapokban is, hogy nem lehet rossz néven venni, ha azok, a kiknek égő háza felé nézett a ki-vánási közönség, első pillanatra színe megriadtak. —

A pánszlavismus büne egy a hazatérés bűnével. Ha valakire bebí-zonyítottak, arra nem elegendő büntetés az intézetből vagy más körből való kizárás. Azt üldözni és keményen sújtani kell a politikai hatóságnak is; — természetesen csak úgy, ha be van bizonyítva. A pozsonyvármegyei közigazgatási bizottságban történt jelenet után itélve, azt kell hinnie-m, hogy a politikai hatóság ítélete nem fogja igazolni az iskolai hatóság ítéletét. —

Minden vizsgálatnál figyelembe vétetik ez a kérdés is: volt-e az illető már büntetve?

A pozsonyi indokolásból ezt nem lehet tudni. Nem látjuk kitüntette, hogy azok a szerencsétlen fiatal emberek kaptak-e valaha előzetesen atyai intést? —

Mert végre is, ez ifjak nem idegen gonosztevők, hanem a biráknak saját tanítványaik voltak, a kiknek hajlamait, üzemleit és jellemeit éveken át tanulmányozhatták. —

Deák Ferencz mondá egykor: „Nines nehezebb do'og, mint sötét napokon világosan látni, mint megtartani az ítélet és kedély nyugalmát akkor, mikor körülöttünk üres jelszavak által fekorbaesott szenvedély dúl. A ki e tulajdonokkal bír, azt bátran állíthatjátok a legfőbb törvényszék birájává és az ország főkörmányzójává.“

Világosan látni és nyugalmasan itélni nehéz feladat.

(Pozs. ev. e. és i.)

TÁRCZA.

Ha még egyszer . . .

Ha én még egyszer hiúni tudnék,
Szeliden, buzgón, igazán!
Az Istenhez szárnyalna lelkem
El-elsőhajtott, halk imán.

Ha én egyszer még bizni tudnék
Leány-hűségben, esküben!
Fellángolnék még újra-ujra,
S nem oltanám el szent tüzem.

Ha még egyszer . . . szeretni tudnék!
— Mint réges régen, azelőtt, —
Csapongó kedvvel átbolyongnám
Tavaszzal az erdőt, mezőt!

Ha én egyet . . . feledni tudnék!
Feledni azt, hogy álmodám!
S azt a bolond, örült rajongást, —
Boldog lehetnék még . . . talán.

. . . Taníts engem kis lány, ezekre,
S ha meggyógyitnál, úgy hiszem:
Neked tudnám örökre adni
Megifjult, vidor, hű szívem!

Lőrinczy György.

Stella.

(Vége.)

Stella atyja, Andrée másnap megérkezett s magával hozta a leendő vőlegényt is. Stellának most már választania kellett Beppó és az új ember között. Ezt ma látta először, — ahoz hosszú édes szerelem köti — s mégis a választás oly nehe-zére esett. Atyja nagyon szerette őt, mindig gyöngéd volt

irányában, s ez elhagyott völgyben, azon időtől kezdve, a mennyire vissza tud emlékezni, ő volt egyetlen támasza, védel-me, oktatója, mindene. Hűséges dajkája Bianka, kit anyjaként tisztelt, mindazon kötelességeket teljesítette körülötte, mely-eket egy anyának kell teljesítenie, és Stella annyira megszokta e társaságot, hogy már az a gondolat is éles törként hatott szívébe, melyet Beppó tegnap oly kihívólag említett, t. i. hogy hagyja el őket s menjen vele az ismeretlen tenger ismeretlen veszélyei közé.

És ime, atyja megérkezik az új vőlegénnyel, kit ha el-utasít: atyját bünti meg, — s ha kezét igéri neki: Beppó haragját hívja fel atyja ellen. És minő lehet a tenger fiának bosszúja, ki nem ismer maga fölött törvényt, nem ismer más hatalmat a zugó tengeren kívül! Érti, hogy atyját soha sem hagyhatja el, — és érzi, hogy Beppót örökre szereti . . .

Nines senkije, a ki e dilemmából kimentse. Nem ismer barátot, nem ismer ellenséget, csak atyját és Beppót, kik mindketten végtelenül szeretik s mégis annyi keserűséget és félelmet okoznak neki.

Bianka előtt nem meri szíve titkát feltárni; a hü öreg dajka mindent felfedezne atyja előtt, s akkor soha sem láthatná többé Beppóját.

A nyárilak balkonján le s följárkalva találta őt atyja tépő gondolatok között.

— Mond Stella, tetszik-e neked ez a fiatal ember?

Stella atyjára nézett, kinck arczán a kedvező válasz re-ménye sugárzott.

— Derék ember mondhatom. Kitünő család ivadéka, ki becsületes szorgalma által Nápoly első kereskedői közé emel-kedett. Akkor látott először, mikor gyógyögni kezdte, — ő is mint kis fiúcska, és ma másodsor . . . tudod a kereskedő embernek nines ideje az udvarlásra, de azért tud úgy szeretni mint egy gentleman.

Stellának Beppó jutott eszébe. Beppó is tud úgy szeretni.

— Szólj Stellám, tetszik-e neked ez az ember? unszoló atyja bensőséggel teljes hangon.

— Igen atyám — válaszolá Stella alig hallhatóan.

* * *

jövőre is, az előbbi törvények szerint s előbbi ható-ságunk által fog elbírálatni, s abban az állam elég biztosítékot talált eddig is.

Egytől félttem, hogy a két protestans egyház, Rimaszombat városa s tanintézetünk többi lelkes párt-fogói, kik gymnasiumunkat eddig gyámolították s fen-tartották, az államsegély mellett a további gyámolítást fölöslegesnek tartva, támogatásukat megvonják tőlünk s az által meleg érdeklődésük s talán rokonszenvük is gyengülni fog.

Csalatkoztunk. Gymnasiumunk lelkes pártfogói, Rimaszombat városának bennünket örök hálára köte-lezett áldozatkészségén kívül is, már az államsegély első évében 3450 forinttal gyámolítottak bennünket.

Azonban nem esekély meglepetésünkre egészen más oldalról lett felvetve az államsegély ügye; de ki a viszonyokat s körülményeket ismeri, nem mondhat mást, mint azt, hogy arra nézve sem a hely sem az idő nem volt szerencsésen s kellő tapintattal megvá-lasztva.

B. I.

Szemle.

Az ezeregyjé tündérvárait leverázsolni egy kisvárosi bálterem szűk falai közé — poétának is ne-héz feladat, hát még egy női bizottságnak, mely a pletyka, irigykedés és mindenféle féltékenykedés szá-zalaku intriguájával kénytelen szembeszállni csak azért, hogy egy nemes, humanus czél előmozdítására segéd-kezet nyújtson.

Hölgyeim és uraim, tisztelt lutheranus közön-ség! Vastagnyaku mivoltom teljes elismerésével haj-lok meg az önök tapintatos és bölcs rendezői tehet-sége előtt, s rámutatva az elmúlt kedd gazdag éjje-lére, bátor vagyok kinyilatkoztatni, hogy ilyennek kellene lenni minden mulatságnak!

Boldog asszony napján! Boldog asszonyt is láttam ott sokat, de szép nőt — még többet. Hölgyeim, ez való-ban az önök napja volt! Ha kertész volnék, a disz-nővényvilág minden csodavirágát fűzném tündéri ko-szoruba, s ahoz hasonlítanám egyenkint és összesen

A kik valaha Nápoly vidékén jártak, egyhanguan állítják, hogy nines szebb a nápolyi égnél. Midőn a nap alámerül a tengerbe, egyszerre tűnik föl az ég azurja ezernyi csillagaival melyek úgy ragyognak, mint a kék posztóra tett brillantok.

A szél nem zörrenti meg a narancsfák lombjait s az ün-nepélyes csendben órányi távolságra elhallzik a kalózok dala:

Ifju koromtól óta
Csillagzatom sugallja,
Hogy szenvedélyem tárgya
Lesz a nagy ocean . . .
Amde Istenhozzádra
Szám nyitni nem tudám . . .

Stella ismét a nyári lak balkonján állt, szemével a sik tengerre mélyedve, várta a tegnapi fekete pontoeskat.

És a fekete pontoeska újra megjelent, óriás sebességgel közeledve a völgy torkolatához. Stella szeme káprázott, ily gyor-san még soha sem jött Beppó, s az a fekete pont még soha sem bontakozott ki a távolságból akkora körvonallakkal, mint most. A dal is fölhangzott a balkoura és Stella egész tisztán hallotta az utolsó szavakat:

Amde Istenhozzádra
Szám nyitni nem tudám . . .

Stella hátán hideg borzongás futott végig. Látta midőn a csónak partot ér s abból sötét alakok szállnak ki a partra. Eszébe jutott Beppó tegnapi magaviselete s rémulve gondolt arra, hogy bátha most el akarja őt ragadni. Ijedten futott háló szobájába, de későn, mert a kalózok már körül vették a nyári lakot s a vezér az ajtó feltörését embereinek megparancsolta.

— Hallod-e André! — szólt a vezér, — add meg ma-gad és leányodat, különben halálfia vagy.

Stella fölismerte a Beppó hangját.

— Ha pénz kell, vegyétek el mindenem, — de leányom-hoz csak holttestemen át juthatok.

— Halj meg hát! — kiálá egy kalóz betörve az ajtót, s egy lövéssel leterítve André.

A hold világa felbukkant s kísérteties fényt vetett a véres jelenetre. Stella atyja holttestére borult, Bianka kétségbeesetten tördelte kezeit.

* * *

az önk társaságát, melyben a vármegyének a női bájok és kellemei gazdag pompája a phantasmák változatos visióival gyönyörködtettek bennünket.

Mi, a kik olyan borzasztóan fontoskodó képpel kapacitáljuk politikai elveink hitére egy-egy képviselőválasztás alkalmával eltévelyedtnek tartott ellenfeleinket. — hogyan ismernők mi a női tehetségek azon kimeríthetetlen tárházát, melyre egy ily multság összehozásánál elkerülhetlen szükség van? Ez aztán valami! Egy bálközönséget összekortyosítani a vármegye legsárosabb tájairól, és gondoskodni arról, hogy az az ezerféle és alaku izlés, igény, kívánság, mely 200 fejben és színben életre kel, — mind megvalósuljon egy éjszaka rövid órára szorított élvezeteiben.

A jelen eseményeinek megítéléséhez, — mint-hogy sokkal közelebb állanak hozzánk, — sohasem lehetünk eléggé elfogulatlanok. — Itélni — helyesen itélni — csakis a távolból lehet. Ezért mindig igazságosabb a történelem a kritikánál. Középből az emberi természet lényegénél fogva, nagyon is előtérbe lépnek az egyéni gyöngeségek, melynek szemlélete befolyásol bennünket az érdemek méltatásánál. Már a történelem az általánosság magaslatára emelkedik, és eredményeket mérlegel, míg mi, — a naplóíró krónikások — mozzanatokkal, kicsinyes közbejövetelekkel, nem a „mi“-vel, hanem a „minő“-vel bibelődünk. — Huszonöt esztendő múlva — emlékezzen rá a ki megéri — ezt a mi multságunkat oly áhitattal fogják emlegetni, mint a „régii jó idők“ egy örökre eltűnt édes ábrándképét!

Kinek volna most kedve másról „Szemlé“-t írni? Pánszláv-, kispást-kérdés, gazdakör, járda, közigazgatás, adieu nektek, mikor egy oly multságról kell énekes krónikát zengeni, mely évek múltán is annyi bájjal és mámorral fog visszaesengeni visszaiarthatlanul öregedő lelkeinkbe.

Tombola, sorsjáték, zene, lakoma, táncz, vidám beszélgetés és játék, a kellemes szórakozások e sokféle alakja mind előnkbe táruult kednek éjszakáján. Kinek mihez volt kedve, abba fogott, s ha sok fiatal haragudott is, hogy a hosszantartó tombolajáték alatt nem járhatta a tüzes, ropogós esárdást, voltak, a kik ki lettek elégitve a szerencse ritka jutalmával, s még a szigorú erkölcsbíró is megnyugtathatta lelkiismeretét, mert minden jókedv, minden pénz, minden fáradás és báj azért lett összehalmozva kedden éjjel a „Három rózsza“ nagytermében, hogy egy szegény leányiskola annyira kívánatos fennállása biztosítsák.

Czudar önzés volna részt követelni egy multság, mint annak erkölcsi és anyagi haszna bármily érdemből. Ez egészen a nőket illeti. És az evangélikus egyház minden igaz barátja kalapot emelhet ezek előtt a nők előtt, kik annyi buzgalommal munkálkodtak egy egyházi — tehát tulajdonképen a női hivatáskörön kívül eső — ügy előmozdításán.

... Pár évtized múlva talán ócska sajt alól fogják kihuzni e megsárgult lapot, hát akkor is olvassa el az, a kinek kezébe akad, hogy e nemes ügy élén a fényes siker megteremtője: **B o r n e m i s z a Lászlóné állott.**

Tschew-Egueux.

A fekete pontoeska ismét a sik tengerre szállt, magával vive az elrablott leányt és dajkáját. Stella eszméletlenül feküdt a csónak fenekén, míg a kalózok kettőzött erővel igyekeztek a hullámok között tovasiklani. — Távolról a tenger csendes mormolása volt hallható. — A kalózok tudták, hogy a sik tengeren vihar készül. azért a part felé irányzák a csónakot.

A hű dajkát is megtörték az új iszonyu eseményei, s ijedten nézett Beppóra, kinek szemei az eszméletlen Stellára voltak szegezve. És a mint ránézett, s a Beppó nyakán levő hosszú forradásszerű anyajegyet megpillantotta, rémülten kiáltá:

— Ki vagy te, hol születél?
— Ki tudná azt megmondani, — felelé Beppó közönyösen — valaha régen ezt hallottam, hogy atyám napolyi kereskedő volt, de ez nem lehet igaz, mert a mióta csak emlékezem, a tengert soha sem hagytam el.

— Szerencsétlen gonosztevő! — kiáltá Biana, bátorságot kapva, — tudod-e, hogy a kit megöltetek, az atyád volt, akit elraboltál, ez itt, nővéred s én dajkád voltam. A nyakadon levő anyajegyőről felismertelek... Szerencsétlen atyagyilkos! Beppóval forogni kezdett a világot.

De Biana nem hallgatott el; elbeszélte az elrablás történetét, s Beppó lelkében lassankint feltűnedezték a régi kalandos elbeszélések, melyeket származása felől gyermekkorában hallott, s a dajka szavainak kétségbeesztő igazat kelle adnia.

A tenger nagy és hatalmas; borzasztóan szép és felségesen borzalmas.

Bombólva rohan végig rajta a vihar, mértöldnyi barázdákat hasogatva s mindent összemorzsol mi hullám karjai közé kerül.

Aztán ha elesendesül, széttört martalékát virágos partra dobja, elhaló mormolással mondja el felette halotti imáját, apró homokból von reá szemfedőt s átadja az örök enyészetnek úgy, hogy soha senki sem tudja meg, a világ melyik tájékán nyugszik Stella és Beppó

q.

Közigazgatás.

Gömörmege közigazgatási bizottsága Fáy Gusztáv főispán elnöke alatt december hó 7-én — a szokástól eltérőleg a hó első hétfőjén — tartotta rendes havi ülését. Az előadók rendes jelentései különösebb mozzanatot nem regisztrálnak közigazgatásunk november havi életéből. A mi megemlítésre méltó, adjuk a következőkben.

Az alispán tehát jelenti, hogy a közigazgatás rendes menete nem zavartatott meg semmi irányban. Közbiztonság kielégitő, csak az egészségügy állt gyenge lábán, melyről különben a m. főorvos fog részletes jelentést tenni. Mint jelentékeny eseményt említi fel, hogy a tornallyai járás községei az ezelőtt 6 évvel az országos inségi alapból kölcsönzött adóságának utolsó 3500 ftos részletét egész összegében befizettek, s ezzel összes tartozásaikat, végleg törlesztették, mely körülmény a járási szolgabírók erélyes, tapintatos és lekismeretes tevékenységének érdeme.

M. tiszti főügyész a hatáskörébe tartozó ügyekből felemlíti, hogy a vármegyei körjegyző ellen zugírászat és zsarolás vádja miatt nyomozat fogantatott ugyan, de a szolgabírói vizsgálat hiányosságánál fogva az ügyben tiszti ügyészi indítvány előterjeszhető nem volt, mert is az iratokat a vizsgálat kiegészítése végett az alispán hivatalhoz visszatértesztette.

Az árvaszéki elnök az árvaszék munkálkodásának üdvös és akadálytalan menetéről jelent. Az egyetlen, mi az árva ügyek gyors lebonyolítását némileg akadályozza, az, hogy a gyámi számadások nagyon bontatlanul és szörvályosan érkeznek be, mely bajon segítő, az árvaszék már intézkedéseket is tett a szolgabírók megkérésével. Egyébként az árvagyonyok kezelése tekintetében semmiféle szabálytalanság elő nem fordult.

Kir. tanfelügyelő egész lelkesedéssel tesz jelentést a vármegye 313 iskolájában zavartalanul folyó szorgalmas tanítás öröndetes haladásáról. Kiemeli az ipariskolák hovatovább emelkedő életképességét és fontosságát; ez intézmény az iparosok által lakott helyeken valóban cultusmissiót teljesít, és eredménye szembetűnő, mindenfelé elvárásokat és tanítványokat gyűjt. Jelenti, hogy a Polonkán felállított kisdédóvó intézet tanítónői állomására az ő ajánlása folytán, illetve annak értelmében Eber Francziska okleveles tanítónőt nevezte ki a cultusminister; s a kisdédóvó intézet ügyét, hogy t. i. ezen üdvös intézmény minél több helyen létesíttessék, megszívelésül a megye vezérferfiának figyelmébe ajánja.

Kir. ügyész hatáskörében a rabélemezés s a rabmunkák dolgoztatását, a fogházak, börtönök és irodák életét semmi említésre méltó különös esemény meg nem zavarta.

Megegy főorvos sajnosan constataja, hogy az egészségügy a lefolyt nov. hóban sokkal kedvezőlenebb mint októberben volt. A leggyakoribb betegségek a légeső hurutos bántalmak voltak, de ezeken kívül a megye majdnem minden vidékén ragályos betegségek is, minők a kanyaró, vörheny, typhus, stb. fordultak elő. A bajok általában makacsabbak, rosz indultak, s a gyógykezelés e miatt sokkal nehezebb, a halálozási arányok tetemesen nagyok voltak, csak az október haviakhoz viszonyítva is.

Kir. adófelügyelő a megyei adóügy menetéről kimutatásokkal és tábellakkal számol be. November hóban a megye területén 410 943 ft 44 kr. egyenes adó lett volna behajtandó, mely összegbe esik azonban már a rimamurány-salgótarjánai vasmű egyesület terhére utólag kivetett 1141 ft is. — Ezen összegből a törvényes felszólalások és kataszteri helyesbítések után 383 679 ft 44 kr. terhelte a vármegyét; e magas tétel ellenében kénytelen volt az almagyi, naprágyi, betléri, horkai, darnyai, oldalfalai, putnoki körjegyzőségekbe, valamint Tiszolcz és Klenócz nagyközségekbe állami adóvégrehajtókat küldeni, sőt maga személyesen és segédhivatalnokai által is erélyesen sürgetni az adók befizetését. Ennek eredményül kimutatja, hogy november hóban 145 389 ft 36 kr. folyt be, míg hátralékban maradt s december terhére átvittett 238 290 ft 08 kr., mely állapot a mult év megfelelő időszakával szemben — kedvezőtlen. — November hóban négy eset alkalmából 1316 ft 81 kr. erejéig adófizetési halasztást és 18 esetben házadómentességet engedélyezett.

Legérdekesebb mozzanata és tárgya lett volna még a közigazgatási bizottság november havi ülésének az a három kérvény, melyet a derék klenóczyai a belügyminiszterhez intéztek, ennek tárgyalásán azonban úgy látszik a bizottság átsiklott, pedig nem ártott volna egyenesen megállani a rimaszombati járás derék szolgabírái mellett s egy kicsit még erélyesebben szíjjelűni a klenóczyi hősök lármás táborában, mely alaptalan lármájával egész a belügyminiszteri termek közé furakodik.

E kérdés még elégszer, s alkalmasabb időben lesz pertraktálva e lapok hasábjain. Mig rákerülne a sor mindössze tájékozással felemlítjük, hogy az első kérvényt Zurik János volt klenóczyi bíró adta be, állítólag törvényellenes, felfüggesztése miatt a belügyminiszterhez.

A második kérvény aláírója Hrivnák Pál a klenóczyi ev. egyház felügyelője. Bányai Ferenc s. szolgabíró, s érselem bánásmódja miatt panaszolja be a miniszternél.

Végre a 3-ik kérvényt Klenócz nagyközségnek mintegy 40 lakosa írta alá, s ebben ugyanazon állítólagos törvénytelenségek panaszoltatnak két — magyar és tót — nyelven, melyek az előbbi két kérvényen átsirdogálnak. Elolvassa e gyámoltalan firkákat, melyekben sentimentális hangon vannak felemelve újra és újra az Albini & Comp. hazafiúi és polgári erényei, nagyon könnyen észre vesszük a pánszláv lólabát, mely érveik kurta köpönyege alól előtűnik. Izgatás műve az egész. A közigazgatási bizottság mindhárom kérvényt nyilatkozattétel és véleményadás végett kiadta a bepanaszolt s leginkább érdekelt rimaszombati járás főszolgabírájának, Kubinyi Gusztávnak.

A „Rimaszombati gazdakör“-ről.

A gazdasági válság s az azt szülte anyagi bajoknak eloszlátása s megszüntetése feletti helyi s országos értekezletek képezik a napirenden lévő kérdések megoldásának legfontosabbikát. Hogy e tanácskozások hová vezettek, s miben öszpontosultak végeredmény gyanánt — mindenki előtt ismeretese, s az eredmény nem más, mint — segíts magadon mezőgazda a hogy tudsz, akkor az Isten is majd csak megsegít.

Rimaszombat város földbirtokos közönségét az általános gazdasági válságon kívül, még egy nagy átalakulási válság, — mely rendszerint a tagosítás s a birtok rendezésével együtt jár, — sujtotta leginkább, és hogy annak hatása mindinkább érezhető, az általános bajokon kívül ott keresendő, hogy sokan nem ismerve a tagosított birtokkal járó előnyöket és hátrányokat; nem annyira a jövőbeli gazdálkodásnak minden irányban kiterjedhető előnyeire, mint inkább a pillanatnyi haszon elérhetése iránt voltak figyelemmel, ily módon történt, hogy a kisebb birtokosok (500—7000 négyszögöl) legnagyobb része minden gazdasági s célszerűségi irányelvek ellenére, a határ legszélsőbb s a könnyű hozzáférhetéstől elzárt pontjára jutottak a helyett, hogy egymás között tömörülve, oly helyet választottak volna ki, (mert hiszen választaniok módjukban állott,) mely ugy a könnyű javítás s hozzáférhetőség s a föld és rétbirtoknak lehetőleg egymás melletti fekvése által képesítette volna a közös állattartás s más, a kisebb birtok természeténél fogva külön-külön nem gyakorolható gazdasági céloknak elérésében is.

Sokak előtt már a birtokrendezés folyama alatt a fentebb elősorolt irányelvek felmerültek s arra az érdekelteket figyelmeztették, de az, mi leginkább aggodalmat okozott, a gulyabéli s egyéb szarvasmarhának nyáron általi mikénti legeltethetése, a város, mint az erdei közlegelő tulajdonosa által tett azon kijelentés folytán, hogy az erdei legelő, ugy mint eddig, továbbra is használatban marad, az aggodalmakat a közönségnek legnagyobb részénél eloszlatta. Ha most azonban a tisztelt birtokosok közül valaki a Kiszely János erdőmester ur által az összes városi erdőterületre kényszerítve betenkit, szomoruan kell megőzödni arról, hogy alig néhány év múltán a közlegelőre állattartást kihajtania nem lesz szabad. A jelenlegi viszonyok közt pedig közlegelő használata nélkül állattartás, s állattartás nélkül földmívelés miképen állhat fenn, már is érzi mindenki s előre tudja. Menynyit és mily áldozatot hoztak a birtokosságnak elődei s maga ezen birtokosság, a legutóbbi tagosítás alkalmával is, hogy a város közbizonyát növeljék és szaporítsák — ez uttal mellőztetik, hogy azonban a közbirtokosság által e részben felhozott s arra nézve a város képviselői által tett s jegyzőkönyvbe is foglalt ígéretet tettek, kell, hogy a birtokosságnak élénk emlékeztetésben legyenek.

Annélkül, hogy egyes polgári állások és osztályoknak hazafiúi érdemből bármit is levonatni akarnék, a mult eseményei igazolták, hogy az államnak fenntartó s arra leginkább támaszkodható oszlopait mindig a helyhez kötött birtokosság képezte; az özszes társadalom érdekében áll tehát, hogy a megnehezült idők zord járása miatt már-már súlyedésnek indult mezőgazdaság s az azt alkotó birtokosság önfenntartási törekvésében támogattassék.

Kitől várjon azonban a mezőgazdaság leghathatósabb támogatást — a fényes és nagynevű férfiakból álló szakértekezleteken már megmondották, hogy: önmagától, és e vezérelv indította az eddig igen korlátozott anyagi viszonyai miatt a város lakosai előtt is alig ösmert rimaszombati gazdakörnek választmányát s az azt vezérlő egyéneket arra, hogy eddigi korlátozott csendes mederben folydogáló munkaköréből kilépve, Rimaszombat város gazdái s összes birtokossága érdekében — megértve az időnek folyását s intő szövegét: a közrend, önfenntartás és közbizonyosodásnak előmozdítása céljából mozgalmat indítson, s hogy a megindított mozgalom sikerre vezessen szükségesnek látta mindenekelőtt az eddigi hiányos és ki nem fejezhető állapotban létező mezői rendőri viszonyok, ugyszintén a közbizonyt képező, de épen ezért senki által nem gondozott mezői utak, hidak, legeltetés stb. fenntartása, s az egyes birtokosok jogainak megvédése, s főként a birtokosság nagyobb tekintélyének, közügyekre befolyásának s érdekei előmozdításának céljából — szabályrendeletnek alkotását s e célból már a tervezetet is elkészítvén, azt az összes birtokosság elé fogja megvitatás és jóváhagyás végett beterjeszteni.

Hogy pedig a gazdakör egyes tagjainak azáltal, hogy a körnek tagjaivá lettek nemesek erkölcsi s szellemi, de kézzelfogható gyakorlati hasznai is legyenek, a kör könyvtárát képező gazdasági szakkönyvek s folyóiratokon kívül, egyes kitűnőnek elismert s használatnak örvendő gazdasági gépek beszerzése s a tagok közötti közhasználatrai bocsátása által stb. működésél nagyobb körre kiterjeszthesse, szükségét látta, hogy eddigi rendezetlen viszonyainak s korlátozott anyagi helyzetének véget szakítva — alapszabályokat alkosson s ez alapon magát újjászervezve nagyobb tevékenységet fejthessen ki.

A tervezett alapszabályok a gazdakör által elérni ohajtott célokról kellő felvilágosítást nyújtanak; Rimaszombat város birtokos polgárain függ, hogy sorokozva és tömörülve saját közvetlen érdekeik mellett, a köz-

jót előbbre vinni óhajják-e vagy nem, — ne feledjék azonban e versben rejlt igazságot:

„Vizb esett az orosz
S szent Miklóst hívta segélyül,
Segítlek — mond a szent —
Amde mozogj magad is.“ . . . 6.

A „Rimaszombati gazdakör“ alapszabályai.

1. §. Az egyesület czíme és székhelye: az egyesület czíme: „Rimaszombati gazdakör.“ Székhelye: Rimaszombat.

2. §. Az egyesület czélja: Rimaszombat város, esetleg vidéken a mezőgazdaság körül mutatkozó, fejlődését gátló hiányok megszüntetése és elhárítására vonatkozó minden intézkedéseket megtenni, a mezőgazdaság minden ágának felvirágzását elméleti és gyakorlati uton előmozdítani, közművelődést és nemzeti köztudományt előmozdítani, s az egyesület tagjainak bizonyos tekintetben különös anyagi előnyöket is biztosítani.

3. §. Eszközei: Az okserü takarmányozás, állattenyésztés és trágyakezelés, továbbá czélszerű talajművelési módok, gépek és eszközök ismertetését, gazd. ismereteink kibővítését és szaporítását gyakori eszméserek, felolvasások, nevezetesebb szakkönyvek és folyóiratok beszerzése által eszközölni, szóval a mezőgazdasági szakértelmet fejleszteni.

Mezőgazdasági termények, valamint állatok, földművelési eszközök s gépek koronkénti kiállítása által a mezőgazdaság emelésére üdvös versenyt gerjeszteni, s fejlődésének helyes irányát kijelölni. — Czélszerűnek hirdetett és ismert gazdasági gépek gyakorlatilag bemutatását kieszközölni, esetleg azt az egyesületnek — jutányos díj mellett — közhasználatra beszerezni.

Leesapalások, — vizelvezetések, — kiszáritások, szabályozások s egyéb hasznos gyakorlati kísérletek által az esetleg használhatatlan földterületek használhatóvá tételére utmutatást adni.

Czélszerűnek elismert kitünő tenyészállatok esetleges beszerzése által az állattenyésztést emelni, s kifejlésére biztosabb irányt adni.

A kölcsönös biztosítás eszméjét felolvasások által népszerűvé tenni, annak anyagi előnyeivel a tagokat példaképpel megismertetve, életbeléptetését szorgalmazni. — Jelenleg biztosító társulatokkal kötött s kötendő egyezmények alapján a kör tagjainak — előnyös díjzárások kieszközölése által — jeletékeny kedvezményeket biztosítani.

Cselédeink javítására mindenek felett az érdemesek jutalmazása által hatni.

Vetőmagvak tömegesebb bevásárlása által, azoknak az egyesület tagjai által jutányos áron megszerezhetőségét biztosítani.

A gyümölcsfa tenyésztés emelésére, ilyeneknek a kör tagjai közt jutányos áron kiosztását eszközölni. A gazdaközönység érdekeit kormány és törvényhozással szemben képviselni: — s a kör mint szakértők egyesülete tekintetben, gazdasági kérdésekben hatóságú megkeresésekre — mint szakközeg — válaszol, véleményt nyilvánít s értesítéseket ad.

Bizonyos meghatározott mezőgazdasági közhasznú czéloknak elérésében egyesek törekvő igyekezetét gyámolítani, erkölcsi tekintélye, esetleg anyagi segítségével is, — kísérletezések.

A közönséges gazdasági eszközök készítésének terjesztése, illetőleg a házi ipar e nemének meghonosítására törekedni.

A kör pénzerejével és hatáskörével arányban álló és előre meg nem határozható más eszközöket és módokat is alkalmaz a mezőgazdaság érdekeinek előmozdítására.

4. §. Egyesületi tagokról: Egyesületi tag lehet minden feddhetlen jellemű honpolgár, továbbá erkölcsi testületek s jogi személyek.

A tagok lehetnek: tiszteletbeli, alapító, rendes és pártoló tagok.

Tiszteletbeli tagok lehetnek oly köztiszteletben álló egyének, kik az egyesület emelkedése s általában a mezőgazdaság emelése körül különös kitünő érdemeket szereztek, s a választmány indokolt ajánlatára mint ilyenek a közgyűlés által meg is választottak.

Alapító tag lehet, ki legalább 50 frtot azaz ötven forintot készpénzben vagy három év alatt okvetlen lefizetendő formaszertint kötvényben befizetett, utóbbi esetben befizetésig 5% kamatot biztosítván.

Rendes tag lehet, ki kötelezi magát, hat éven át, évenként 2 frt (két forint) befizetésére.

Pártoló tag lehet, ki évenként a kör pénztárába 1 frt azaz egy forint tagsági díjat befizet.

Rendes tagok, ha a hat év leteltével 3 hó alatt, pártoló tagok ha az év leteltével 30 nap alatt kilépéseket az egyesületből irásbeli nyilatkozatban be nem jelentik, kötelezettségeik a rendes tagoké egy újabb hat évi, a pártoló tagoké egy évi időtartamra ismét megújul.

A tagsági évek minden naptári év január 1-vel kezdődnek s a tagdíjak minden év első negyedében helyben fizetendők, késedelmes fizetők ellen indított keresetben a községi bíróság illetékes. (Folytatjuk.)

Fővárosi levél.

Budapest, 1885. decz. 10.

A napokban engedélyt adott Oberrecht-nek a közmunka- és közlekedésügyi miniszter egy B a l a s s a - G y a r m a t r ó l R á k o s i g építendő vasut előmunkálataira.

Megfordulván Balassa-Gyarmaton, sok mindenfélét hallottam a Pulszky-család befolyásáról, a kik Szécsényt akarták Pálfalvával összekapcsolni; ismét sokat hallottam másokról, a kik megint az esztergomi érsek palladiuma alatt Szobót vagy Verőczt szemelték ki ezen vicinális vasut végállomás gyanánt.

Ma találkoztam a vállalkozó Oberrechtel, s rögtön interpellálom az előmunkálatok iránt, hát egész nyilvánvaló lett előttem a miniszter azon intenciója, hogy ezen hosszabb és talán költségesebb vonalat is azért engedélyezték, mert mindenáron a magyar államvasutakkal akarta összekötni.

A mennyiben a vasuti tarifára az egyes vasutakon elszállított személyek és áruk elhatároló befolyással bírnak, nekünk gómörieknek egy csepp okunk sincs a miatt nehezeltetni, hogy eme szárnyvonal csakugyan a pest-losonezi vasut baloldalán csatlakozik; annál kevésbé, mert többnyire oly árukat fognak Budapestre, a mi otthon nem a főváros felé gravitál, t. i. gabonát s élőállatokat, nyers bőroket stb.

De máskülönbem sem mindig az üzleti oldala a főkérdés az államvasutaknak, különösen ebben az esetben, a hol az osztrák-államvasutak tulszárnyalását óhajtánók, s e tekintetben Tolnay Lajos távozó vezérigazgatónak elévülhetlen érdemei vannak, a kinek lemondását — úgy hírlik — már elfogadta a miniszterium.

Az a tizenkétezer nyi személyzet tehát, melynek élén ezen genialis mérnök állott, gazdát cserél, s az egész hálózatot 4 divízióra szagaztatják, s jövőre az a B a r o s s államtitkár vezény szavaira hallgat.

Nem lévén a „Gömör-Kishont“ politikai lap, nem lehet e helyen annak helyességéről vagy helytelenségéről nyilatkozni; minthogy azonban a mi ipar-vasutunk szervezését és sikeres igazgatását a kezdet nehézségei között Tolnay érdemül tudjuk be: ezt azon szívvelyes „I s t e n h o z z á d d a l“ tesszük, hogy őt a közügy, illetőleg a vasutak élén nem sokára üdvözölhessük.

r. l.

Hírek és vegyesek.

Az év. leányiskola javára kedden este rendezett tombolával összekötött táncestélyről elmondhatjuk, hogy fényesen sikerült. Egyrészt a város és vidékének közönsége rég látott számban gyülekezett össze, másrészt a rendezőség ügyesen állította össze az est programját, mely a bálók megszokott egyhanguságától egészen eltérő volt. A mulatság anyagi és erkölcsi eredményének méltatását más helyen veszik olvasóink, itt csak a mulatságon részt vett hölgykoszorút állítjuk össze, előre is bocsánatot kérvé, ha valaki netán kimaradna ez utólagosan készített listából. Ott láttuk: Bornemisza Lászlóné, Farkas Abrahámné, Hámos Aladárné Özv. Marton Rudolfné, Dapsy J.-né, Raisz M.-né, Löcherer T.-né és Dr. Löcherer T.-né, Vere Samuné, Baksay J.-né, dr. Szabó M.-né, Madarassy D.-né, Benkovies Pálné, Fabry Jánosné, Groó Vilmosné, Kern Adolfné, Simko Nándorné, Szontagh Zoltánné, Glauf Pálné, Liszka Józsefné, Özv. Csider Antalné, Özv. Richter Dánielné, Fazekas Ferenczné, Szakall Vinczéné, Biró Bertalánné, Kubinyi Imréné, Ebeczky Elekné, Czikora Jánosné, Törköly Józsefné urnóket, a táncosnők közül: Szontagh Aranka, Csider Gizella, Marton Mariska, Lenke és Anna, Madarassy Vilma, Baksay Matild, Löcherer Janka, Török Klemma és Ilona, Farkas Erzsike, Benkovies Vilma, Brones Anna, Biró Erzsike, Szabó Erzsike, Sebők Anna, Fabry Aranka, Radvánszky Ilka, Glósz Mariska, Kubinyi Anna, Czikora Anna, Hanvay Anna, Adorján Róza, Paukovies Klementin, Vajda Ilona, Ebeczky Róza, Biró Margit, Prunyi Anguszta urhölgyeket.

Hymen. Burszky Sámuel helybeli tekintélyes polgár leányát Etelkát e héten jegyezte el Meszlényi Zoltán hatvani községi iskolai néptanító.

Papválasztási előkészületek Derecsényben. A gömői év. egyházmegye épen most megválasztott új főesperese Terray Gyula — kit e díszes és fontos állomásán mi is őszintén üdvözölünk, — folyó hó 10-én meglátogatta a papválasztáshoz készülő derecsényi év. egyházat, hogy itt a közhangulatról magának közvetlen információt szerezzen, s a híveknek alkalmas jelölteket ajánljon. Megjelenése örömet és bizalmat gerjesztett az emberekben, s bizonyára hatalmas ellensúlyozó hatást fog gyakorolni az ott lappangó hazafiatlan fondorlatokra. Jelöltekül említették: B e c s e r E n d r e nagy- szabolcsi lelkész, B u z á g h I s t v á n poltári, C h o t v á c s P á l iglói- és K o v á c s y K á l m á n szirkai káplánok. Ezen papválasztás lesz az új főesperese névze az első próbák, melyen hazafias erélyt érvényesítendő. Sikert kívánunk hozzá!

Chászár Györgyöt, a rimaszombati törvényszék szorgalmas derek tisztviselőjét kemény esapás érte: egyetlen leánykaja Klára, egy négyéves gyönyörű gyermek tegnap reggel dyphteritásban elhalt. Az általános és őszinte részvét enyhítse a mélyen sújtott szülők fájdalmát!

Halálozások. Primóczy Szentmiklóssy László, Kubinyi Andor megyei árvászeki ölnök apósa, folyó hó 5-én, délután 4 óraker, életének 47-ik évében, agyngyomás következtében rövid szenvedés után elhunyt. A boldogult hült tetemei folyó hó 7-én, délután két óraker, a róm. kath. vallás szertartásai szerint a tamásfalai sirkertben temették el. — Benye Károly, rimaszombati polgár pedig ugyancsak 47 éves korában, házasságának 3-ik hetében egy hirtelen kifejlett bélob következtében hirtelen elhunyt. Temetése nagy részvét mellett folyó hó 10-én ment végbe. — Kék Lipót rozsnó-egyházmegyei áldozár, életének 61-ik, áldozárságának pedig 38-ik évében folyó hó 8-án hunyt el Sz.-Simonban.

A Rimaszombati gazdakör újjászervezködő közgyűlését ma vasárnap délután 2 és fél óraker fogja megtartani a város-haza tanácstermében. Kívánatos volna ez életrevaló társulat érdekében ha minél többen jellennének meg e gyűlésen s alapos vita és megbeszélés alá vennék a fontos kérdéseket, melyek e gyűlés tárgyait képezik.

A korszolya pálya ma vasárnap délután 2 óraker zene-szó mellett ünnepélyesen fog megnyitattani. Ezzel kapcsolatban érdemes felemlíteni, hogy a télen igen kellemes korszolya-saison ígérkezik e nemes sport kedvelőinek, mert nemcsak az alkalmas idő beállott, de a pálya-igazgatóság mindent elkövet, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítse. Legújabbán czélszerű jég-gyalut hozott, mellyel a tükör felülete tökéletesen szabályozható lesz.

A rimaszombati dalárda második dalestélyét folyó hó 19-én a kaszinóban fogja megtartani. A dalárda igazgatósága ez uton is annyival inkább meghívja a közönséget, mivel ez estélyekre meghívók szétküldetni nem szoktak, csakis plakátok utján értesítettek a közönség. Belépti díj, melybe már a zene is beszámítatik, 40 kr.

Özdon a gyári kaszinó nagytermében folyó hó 5-én rendezett hangverseny kitünő sikerrel és a következő műsorral folyt le: 1. Beethoven. „Larghetto“ 4 kézre, zongorán előadták Horváth Amália urhölgy és Zsembery Tivadar ur. 2. Mozart „Zongora négyes“, elkadták Zsembery T. dr. Vajda, Beer J. és dr. Troján urak. 3. „Magyar népdalok“, zongorán előadta Horváth Amália urhölgy. 4. a) Thomas „Romance“, b) Gounod Bach „Meditation.“ zongora kísérettel, cellon előadta dr. Troján ur. 5. Gumpert „Mein Lied“, magándal alt-hangra, zongora kísérettel énekelte Levius Lajosné urhölgy. 6. Mozart „Fuvola verseny“, előadta Rozehnal J. ur. 7. „Zongora verseny“, előadta Zsembery T. ur.

A „kispást“ kérdésében. Ethey Frigyes és Ethey Károly mint érdekelt közbirtokosok, felfolyamodtak a megyei hatósághoz a helyben állomásozó tüzérség occupációja által a

„Kispást“ közlekedési viszonyaiban előidezett rendellenességek megszüntetése iránt.

Rimaszombat városa és vidékének jótékony czélú nő-egyesülete folyó év december hó 20-án (a Karácsonyt megelőző vasárnapon) délután 6 óraker Karácsonyfát állít árvaí és gyámoltjai részére, a helybeli óvó-intézet helyiségében. Mind- azok, kik a szeretetnek e lelekelméli ünnepélyén részt venni akarnak, a nőegyesület központi választmánya által ez alkalomra tisztelettel meghívattak. Egyszersmint a választmány azon kéréssel járul a (nagy) közönség elé, hogy az árvaíknak szánt kegyes adományokat (pénzt, vagy ruhaneműt) e hó 17-ig Liszka Józsefnéhez, mint az egyesület igazgatójához, beküldeni szíveskedjenek. Ezzel kapcsolatban az újví üdvözlétek megváltása is (1 frjával) f. hó 20-ig az igazgató-nő utján eszközölhető — s az így begyűlendő összeg szíten az árvaí javára fog takarékpénztárral kezeltetni; a megváltók neveit a választmány — még idejékorán — hírlapilag nyugtázní fogja.

Nyilvános köszönet. A rimaszombati év. leányiskola javára 1885. december 8-án megtartott tombolához, még a következők voltak szívesek nyereleménytárgyakat küldeni: Radvánszky Károlyné: 2 díszes porcellán virágtartó. — Radvánszky Ilona: 2 tüartó. — Török Bálintné: kék kézimunka kosár, tálezaterítő. — Pongrácz Pálné: 1 pár piros papucs, 2 kis virágtartó, gyufatartó. — Adorján Róza: gombostű-párna, kézimunka táska. — Biró Ilona: zsebkendőtartó. — Bernáth Gyuláné: liquere service. — Hoffmann kapitányné: porzukur-tartó, üvegtál. — Csider Gizella: 2 tálezaterítő. — Hámos Zoltánné: Mikszáth K. „Tekintetes vármegye.“ — Terhes Pálné: dohánytartó, gesztenyetakaró. — Máriássy Andorné: himző necessaire, rozsasín szelence. — Le Morton Luiza: ruhafogas. — Dapsy Viktorné: díszes illatszertdoboz. — Mihalik Dezsóné: 2 illatszertdoboz. — Özv. Csesznok Pálné: 2 virágpohár. — Szakall Vinczéné: 2 eszerép virág, iróesköz. — Lucze Rózsa: tálezaterítő. — György Kálmánné: abroszvédő, gyufatartó, szervetaszorító. — Özv. Richter Vituszné: 2 virágpohár, 3 darab mellű függővel, szervetaszorító, szivarszipka, ing gombok, dohányaeszkő, harisnyakötő, órapárna. — Szilávy Nina, Juli és Mari: 3 darab tálezaterítő. — Szontagh Károlyné: 2 ékszer-tartó, 2 kis virágtartó, 2 tojás-pohár. — Berács Ida: gesztenyetakaró. — Benko János rajztanár: 2 kép keretben (szén rajz.). — Trubint Lukács: 5 db ostor, 3 névjegytárcsa, 1 szén-vártárcsa. — Kovács Zsigmond: 1 pár női atlaszzipó. A kegyes adakozók fogadják a bizottság ismételt halás köszönetét. — Rimaszombat, 1885. december 11. — A rendező női bizottság nevében: Bornemisza Lászlóné, elnök. Groó Vilmosné, bizottsági tag.

Nyilvános számadás.

A rimaszombati evang. egyház nótagaiból, Bornemisza Lászlóné ő nagyságának elnöklele mellett alakult bizottság által, a rimaszombati év. leányiskola javára folyó hó 8-án rendezett tombolya-estélyen, a jótékony czélra felűfizettek: Fáy Gusztáv, Fáy László, Fáy Gyula, Hámos Zoltán 10 frtjával, Bornemisza László 7 frt, Fodor Ágostonné, Hajós Kálmán, Insztórisz Endréné, Knöpfler Károly, Kriston László és neje, Ruthényi Béla 5 frtjával, Hamaliár Károly, Sebők Anna 4 frtjával, Hanvay Zoltánné, Kubinyi Imréné, Radvánszky Károlyné, Szontagh Pálné 3 frtjával, Fáy Manó, Horváth József, Huboda Samu, Kubinyi Aladár, Madarász Lajosné, Medveveczky Sándor, Mihalik Dezső, Molnár Lajos, Neuwelt Cze-zellia, Piskalszky Endréné, Szilávy Matild, Török János, Záborszky nővérek 2 frtjával, Marossy Sándor 1 frt 25 kr, Bodor István, Özv. Bornemisza Lászlóné, Hanvay Anna, Polnisch János, Sárkány Imre 1 frtjával, Magyar László 72 kr, Gedeon mérnök 50 kr. Összesen 130 frt 47 kr. A rendező női bizottság ezuttal is meleg köszönetét fejezi ki a mélyen tisztelt felűfizetőknek, valamint a városi mélyen tisztelt tanács-nak is azon szíveségeért, hogy a „Három-Rózsa“ nagytermét ez alkalomra fél díjert engedte át.

A bevétel volt: felűfizetésekből 130 frt 47 kr; bementi jegyek és tombolakártyák árából 383 frt 25 kr; a bizottsági tagok által gyűjtött adományokból 46 frt 80 kr. Összesen: 560 frt 52 kr. Az összes kiadás tett: 128 frt 40 krt. Maradt tehát a jótékony czél javára tiszta jövedelmül: **432 frt 12 kr.** Rimaszombat, 1885. december 11.

[A rendező női bizottság nevében: Glauf Pál.]

Irodalom.

A Képes Családi lapok 11-ik száma következő gazdag tartalommal jelent meg: Szegény bolond. (Elbeszélés, vége.) Beniczky-Baja Lenkétől. — Vigasztalás. (Költmény.) B. Horváth Józseftől. — A nagy esillag hullás napján. (Tárcza.) — A sziv nemessége. (Német elbeszélés folytatása.) Fordította Tomkow Ilona Mária. — Háromszor menyasszony. (Elbeszélés, folytatása.) Mészáros Istvántól. — Álom és való. (Költmény.) Kapesándy Károlytól. — A boszorkány. (Theuriet André regénye folytatása.) — Képmagyarzat, Mindenféle. — Képek: Az elhunyt spanyol király és özvegye. — A rózsaszedők. — A malom télen. — Melléklet: „A szobor titka.“ Regény Tábóri Róberttől.) 161—176 oldal. — Boríték: Heti naptár. — Sakktalány. — Számrejtvény. — Megfejtések. — Megfejtők névsora. — Jutalmak. — Hymen. — Gyászrovat. — A szerkesztő postája. — Orvosi posta. — Hirdetések.

Az állandó országház kitünő tervezőjének, Steindl Imre műegyetemi tanárnak sikerült arcképet s élet-és jellemrajzát közli a Gazdasági Mérnök legutóbbi száma Bobula János építész szakavatott tollából. Ugyane számban kezdi meg Edvi Illés Aladár tanár a magyar mű-lakatos ipar kritikai ismertetését, melyet a gazdasági technika s az építészet és gépészet körébe vágó számos közérdekű ezikk és illusztrált közlemény (forgó borona, jégverem, tejmérleg, palackzisztító, pinceablak, olvasóasztal, hordószádalló, újabb találmányok stb.) és több gyakorlati értékű hasznos tudnivaló követ. Megemlítjük egyuttal, hogy a Gazdasági Mérnök ettől a számtól kezdve egészen új betűkkel, művészi kivitelű új czimképpel s gazdagon illusztrálva jelenik meg. Felhívjuk azért a gazdasági és műszaki haladás iránt érdeklődő művelt közönség figyelmét e gyakorlati irányu, közérdekű szaklapra, megjegyezvén, hogy előfizetéseket a jövő évre már most is elfogad a kiadóhivatal (Budapest, Csillag utca 8.)

Felelős szerkesztő: LÖRINCZY GYÖRGY.

Bérbeadó lakás.

Rimaszombatban a Jánosi-utca 42-ik szám alatt lévő 6 szobából, konyha, eselődak, éléskamra, istálló, sertésöl, kert, méhes stb.-ből álló lakás 1886. évi január 1-től egy vagy több évre hasznóbérbe kiadandó. Értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonos

üzv. Lőrinczy Endrénével.

Árverési hirdetmény.

A rimaszombati takarékpénztár az annak idején ki nem váltott, — illetőleg meg nem hosszabbított zálogtárgyak elárverezésére **folyo 1885. évi december hó 15-ének d. u. 2 óráját** tűzte ki saját helyiségében; miről az érdekelt felek értesítettnek, a venni szándékozók pedig ezennel meghivatnak.

Rimaszombat, 1885. december 2.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

A „Gömörmezei Nép- és Iparbank“ részéről közhírré tétetik, hogy az 1881. évi 14-ik t. cz. alapján Rimaszombat város iparhatósága által 1885. év december hó 19-ik napjának d. u. 2 órájára a gömörmezei nép- és iparbank hivatalos helyiségében kitűzött nyilvános árverésen a következő: 1697. 2480. 1725. 1800. 2550. 2616. 2754. 2074. 2206. 4072. 4105. 2038. 2639. 2664. 1965. 3068. 2336. 2690. 2325. 3838. 1181. 2142. 2175. 2970. 2356. 4003. 2536. 2215. 3090. 2953. 1666. 734. 2396. 3054. 4020. 2402. 2579. 2595. 2634. 2697. 2667. 2826. 2835. 2856. 2873. 2893. 2948. 3011. 3084. 3063. és 4102. folyószámok alatt elzálogosított s nem rendezett kézi-zálogtárgyak elárvereztetnek. 2—2

Rimaszombat, 1885. december 2-án.

Bernáth Gyula, igazg. elnök.

Hasznóbéri hirdetmény.

Fáy Albert tulajdonához tartozó a gicze-nasztraj és horkai határból összetago-sított mintegy 1022 tagosított holdat tevő birtok **1886. évi april 1-től**

hasznóbérbe

adandó, a feltételekről tájékozást ad a tulajdonos Szügyben (Nógrádmegye) és Tornalylán **Tomcsányi László** ügyvéd.

Hirdetmény.

7488. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Bráz András és Mária** végrehajthatóknak **Szmrecsányi János** végrehajtást szenvedő elleni 170 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Szkaros község határában fekvő a szkarosi 11. sztkjvben foglalt $\frac{3}{8}$. urb. telekből Szmrecsányi Jánost illető s nevében álló $\frac{1}{4}$. részére 785 frt és a szkarosi 95. sztkjvben foglalt közös birtokból B. 75. alatti Szmrecsányi Jánost $\frac{44}{2392}$ rész jutalékára az árverést 28 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi február hó 4-ik napján délelőtt 10 órakor

Szkaros községben a községi bíró názánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a szkarosi 11. sztkvi birtokra 78 frt 50 kr. a szkarosi 95. sztkvi birtokra 2 frt 80 krt készpénzben, vagy a 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1885. évi november hó 17-ik napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Fornét, kir. tszéki elnök.

É r t e s i t é s.

Az év vége és ezzel kapcsolatban a szokásos vagyoni leltározás közeledvén, van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét azon kedvező körülményre irányítani, hogy az említett alkalomból, s különösen azért is, hogy az évad végével raktáromat kisebbitsem, a raktáromon levő cikkek árait tetemesen lejjebb szállítottam, s hogy a cikkek sokoldalúsága felől kellő tájékozást nyújthassak, van szerencsém azokat a következőkben elősorolni u. m.:

Folyó áruk: Rumburgi-, creasz- és szilézai vásznak $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{4}$, $\frac{9}{4}$ és $\frac{9}{4}$ szélességben, ezerna- és pamut-gradli, valódi Schroll-féle chiffon minden szélesség és minőségben, valódi ezerna-kanavász és tolltokra való naingin különböző színben, derékalj- és butoresinvat sötét és világos színekben, fehér piquét és zsinoros barchet, fehér vászon és ezerna battiszt zsebkendők s ugyanolyanok színes ábrakkal, valódi ezerna abroszok minden nagyságban egyenkint és 6-, 12- és 16 személyes teritékekben, törülközők rojttal vagy rojt nélkül, színes- és fehér tricót-, canava- és ezerna kávé teritékek.

Divat- és selyemkelmék: Flanell, cachemir, loden, kasan, crepp, molton, gyapju-satin, rips, beige, cheviot, foulé, női posztó és fekete s színes terno minden minőségben, továbbá ruhára való színes selymek, satin de Lyon, faille, nobless, grosgrain és surrah selymek feketében.

Fehérneműek: Csipkefüggönyök beosztva és métereként, brillantin, battist-clair, moull, tarlatan, piquét, igen elegans kiállítású hálókötösök (corsett), színes és fehér alsószyonyák nyári és teli évadra, női ingek chiffon- és vászomból, dús kiválasztású fehér és színes férfi-ingekben, a legdivatosabb szabású gallér és közel, fehér és színes kötények simán és kivarrással.

Kendők: Cachenez-, selyem-, berlini-, mohair-, és csipkekendők, báli bemenők, mindennemű és nagyságu fej- és vállkendők, fekete cachemir- és ternokendők selyem rojttal.

Butor-kelmék: Színes nyomatu és beszövött jute, oriental, gobelin, rips, crepp- és vászon-gradli, mindezekhez hasonmítajú ágy- és asztalterítők és függönyök, görfüggönyök (rolet).

Mosó kelmék női ruhákra: Angol zephir, boston, cretton, satin, oxford, színes nyomatu toile, kék festett kelmék és valódi jöszinü mosó barchettek.

Disz-czikkek: Fekete-, színes pamut- és selyem bársony, gyöngyözött és fénytelen fekete paszomány, agraffék minden színben, a legdivatosabb gombok, selyem-, láma- és mosócsipkék, himzett csipkekelmék, atlasz és brocászövetek, a legdivatosabb nyakfodrok, selyem szallagok, valódi prágai glacé- és szarvasbőr keztyük.

Különfélék: Levarrott paplanok törökös mintájú és olajos kartonból, továbbá cachemir-, satin- és minden színű selyemből, flanell takarók, futó- és nagy asztalszönyegek, lópokréczok beosztva és métereként.

Szövött- és rövidárak: Női-, férfi- és gyermek-harisnya, alsó nadrág és alsó ujjas, ez utóbbiak a Jaeger tanár-fele szabványminőségben is, továbbá fehér és színes kötő-, hurkoló- és himzőpamut, gép- és varrósejlemek és ezernák stb.

Gyapjukelmék: Kammgarn, cheviot, loden, palmerston, posztó, peruwienne, tosking, tüffel, több-féle bojhos kabát- és mindennemű divatkelmék.

Ezen kelmékből mint eddig, ugy ezentul is egész öltönyök elkészítését 'is elvállalom, mely ruhadarabok kifogástalan állásáról szabómesteremnek eddigelé szerzett érdemei kellőleg kezkeskednek.

A magas uraságoknak nagyrabecsült figyelmükbe ajánlom, hogy az év végével bekövetkezni szokott szolgálcsere alkalmából minden szükséges színű livrée-öltönyök elkészíttetését is elvállalom, és azokat a legolcsóbb árba számítom.

Felsorolt cikkek között számtalan olyanok is vannak, a melyek karácsonyi és ujévi ajándékokra igen czélszerűek, kérem becses figyelmét ezekre is kiterjeszteni.

A midőn még megemlítem, hogy raktáromon még igen sok e szakmába vágó, s itt meg nem nevezett cikkek vannak, azon kérelmemet vagyok bátor nyilvánítani, hogy engem megrendeléseivel szerencsétlenni és becses bizalmával megajándékozni méltóztassék.

Rimaszombat, 1885. december hó 3.

Teljes tisztelettel

ENGEL ADOLF.

Kiadóhivatal: Budapest, V., nádor-utca 7. sz.

Legelterjedtebb s legolcsóbb magyar napilap.

PESTI HIRLAP

pártoktól s kormánytól egyaránt független

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelen mindennap, hétfőn és ünnepet követő napokon is, 16—20 oldalnyi terjedelemben.

Októbertől kezdve rotációs gépen nyomatik, mely a lapot óránként 10,000 példányban, teljes 16 oldalon, könyvalakban, felvágva állítja elő.

Minden héten rendes **ZENEMELLÉKLET** válogatott zenedarabokkal.

Előfizetési ára: egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.

Mutatványszámok egy hétig ingyen és bérmentve küldetnek.

Rovatvezető munkatársak: Antalik Károly, Gyöngyösy László, Luby Sándor, Schmittely József, Tábori Róbert, stb.

Szabad kézből eladó birtok.

Alsó-Hangonyon: **Stelkovits-Somoskeőy Rozália** tulajdonát képező tagosított birtok, minden hozzátartozó épületek- és gazdasági eszközökkel együtt — készpénzfizetés mellett — szabad kézből eladó. **Ezen birtok áll:** A kényelmes uri lakás és melléképületeken kívül 8 hold beltelek-, 88 hold szántóföld-, 71 hold hegyi-szántóföld-, 42 hold rét- és 547 hold erdőből. Venni szándékozók értekezhetnek a tulajdonossal Alsó-Hangonyon. (Gömörmege.)

Munkatársak:

Pulszky Ferenc
Beksics Gusztáv
Törs Kálmán
Pesty Frigyes
Borostyáni Nándor
stb. stb.

Munkatársak:

Mikszáth Kálmán
Dr. Ágai Adolf
Bartók Lajos
Tóth Béla
Dr. Kenedi Géza felelős szerk.
stb. stb.